

15 instruments jurídics per protegir els nostres drets

voluntats anticipades | autotutela | poder preventiu | assistent
incapacitació | testament | donació | previsions patrimonials
contracte d'aliments | deure d'aliments | ajuda mútua
acolliment de persones grans | barreres arquitectòniques
assetjament immobiliari | protecció de víctimes

bon tracte
en tot moment

Ajuntament de
Barcelona

15 instruments jurídics per protegir els nostres drets

Textos de Lectura Fàcil

Introducció

El document que teniu a les mans és un **recull d'instruments jurídics** dels quals disposem per estar protegits i garantir els nostres drets.

Conèixer els nostres drets és important per ser respectats i tenir una bona qualitat de vida.

Els següents instruments jurídics ens permeten decidir com volem viure, com volem ser atesos quan patim algun tipus de dependència i per qui volem ser atesos.

Instruments jurídics:

- Document de voluntats anticipades
- Delació voluntària (autotutela)
- Poder preventiu
- L'assistent
- Modificació de la capacitat (incapacitació)
- Testament
- Donació
- Previsions patrimonials
- Contracte d'aliments
- Deure d'aliments entre parents
- Relacions convivencials d'ajuda mútua
- Acol·liment de persones grans
- Supressió de barreres arquitectòniques a l'habitatge
- Denúncia d'assetjament immobiliari
- Sol·licitud d'ordre de protecció de víctimes

Document de voluntats anticipades

Es coneix com a **testament vital**.

Fa referència a temes de salut i tractaments mèdics.

Recull les instruccions mèdiques que la persona vol que es tinguin en compte quan no pugui expressar la seva voluntat.

Com es fa?

Es pot fer de dues maneres diferents:

- **Davant de notari.** El notari en guarda una còpia.
- **Davant de 3 testimonis:** com a mínim 2 no han de ser parents. Un cop signat, s'ha d'entregar al Registre de Voluntats Anticipades del Departament de Salut de la Generalitat.

Podeu trobar un model orientatiu del document, entre d'altres, als centres de salut (CAP) i al web de la Generalitat de Catalunya (www.gencat.cat).

Delació voluntària (autotutela)

Qualsevol persona, en previsió de ser declarada incapaç, **pot nomenar les persones que vol que exerceixin el càrrec de tutor/a.**

Com es fa?

Davant de notari.

Poder preventiu

Document que autoritza una o més persones a actuar en nom de la persona que signa perquè pugui fer tots els actes o gestions que consten en el poder.

La persona que signa ha de tenir plena capacitat mental.

Aquest poder pot ser de caràcter general, per fer de tot, o específic per dur a terme actuacions concretes.

Es recomana que el poder es doni a una persona o persones de molta confiança.

Es pot anul·lar en qualsevol moment.

El tutor pot demanar l'anul·lació, si la persona que dona el poder ha perdut la capacitat de decidir.

Com es fa?

Davant de notari.

L'assistent

Quan una persona pateix una disminució no incapacitant de les seves facultats físiques o psíquiques, pot demanar el nomenament d'un **assistent** que tingui cura dels seus béns o d'ella mateixa.

És un **suport a la persona** reconegut pel jutjat i, per tant, suposa una garantia de control i supervisió per part d'aquest i el fiscal.

En la resolució judicial de nomenament, l'autoritat judicial determina l'àmbit personal o patrimonial de l'assistència i els interessos dels quals ha de tenir cura l'assistent.

Com es fa?

Presentant una sol·licitut al jutjat.

Modificació de la capacitat

La incapacitació és una mesura de protecció.

Està pensada per **protegir la persona quan aquesta no és capaç de decidir**.

El tutor ha de rendir comptes al jutjat un cop l'any dels béns i de la situació personal de la persona tutelada.

Només poden iniciar aquest procediment davant del jutjat el cònjuge o parella de fet, descendents, i en defecte d'aquests, ascendents i germans.

Si no hi ha cap d'aquests familiars, es pot demanar al ministeri fiscal.

Com es fa?

Cal presentar una demanda al jutjat.

Testament

Document on manifestem a quina persona o persones volem deixar els nostres béns.

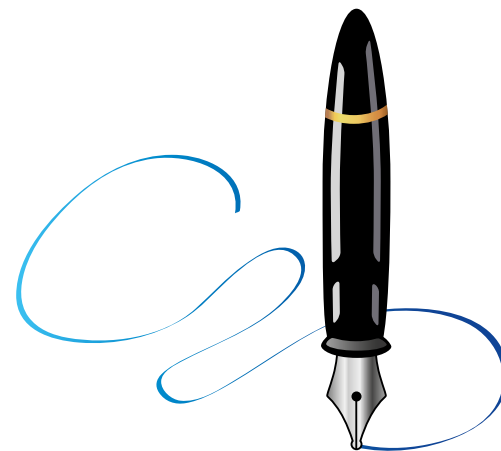
El contingut del testament es pot canviar sempre que es vulgui. Només caldrà fer-ne un de nou. El darrer testament és el vàlid, i deixa sense efecte tots els anteriors.

La llei reconeix un dret als parents directes (descendents, i si no n'hi ha, els ascendents), que s'anomena llegítima. Aquests parents poden rebre el 25% del total de l'herència.

Es pot desheretar un hereu forçós (legitimari) si hi ha un motiu reconegut per la llei.

Com es fa?

Davant de notari.

Donació

En la donació s'entreguen els béns en vida.

La llei exigeix que el donant es quedi o pugui utilitzar els béns que li siguin necessaris per viure.

Actualment la fiscalitat de la donació és més costosa que la de l'herència.

Com es fa?

Davant de notari.

Cal que comparegui la persona que l'ha de rebre.

Previsions patrimonials

Per evitar la dependència econòmica o la falta de diners. Hi ha diferents opcions:

1. Contracte vitalici

- La persona resideix al seu habitatge fins a la seva defunció a canvi d'una pensió mensual.
- Perd la titularitat de la seva propietat.

2. Venda amb reserva del dret d'usdefruit

- En comptes de rebre una pensió mensual, la persona rep l'import total del preu de venda del seu habitatge.

3. Hipoteca inversa

- Se signa una hipoteca sobre l'habitatge i es percep una quantitat mensual segons el valor de l'immoble i l'edat de la persona.
- Els hereus no perden els seus drets.

En totes aquestes previsions es permet l'opció de continuar a l'habitatge i/o llogar-lo a una altra persona.

Com es fa?

Davant de notari.

Contracte d'aliments

Una persona entrega diners o béns a una altra persona a canvi de rebre habitatge, manutenció i assistència durant la seva vida.

Com es fa?

Davant de notari amb escriptura pública.

Deure d'aliments entre parents

Els parents tenen el deure d'ajudar-se si algú d'ells no té prou recursos.

Per aliments s'entén, entre d'altres: alimentació, habitatge, vestit, assistència mèdica i despeses funeràries.

Només té dret a reclamar ajuda la persona que la necessita, el seu representant legal i l'entitat pública o privada que l'aculli.

El deure d'aliments és obligatori pels cònjuges, descendents, ascendents i germans.

Com es fa?

Es pot reclamar davant del jutge si els familiars no el satisfan voluntàriament.

Relacions convivencials d'ajuda mútua

Dues o més persones conviuen en un mateix habitatge i comparteixen les despeses comunes i/o el treball domèstic, amb voluntat de permanència i d'ajuda mútua.

En aquesta relació no hi ha intercanvi de diners.

Qui les poden formar?

- Persones majors d'edat unides per vincles de parentiu en línia col·lateral sense límit de grau, és a dir, germans, oncles, cosins...
- Amics.
- Companys. No poden ser matrimoni ni parella estable.

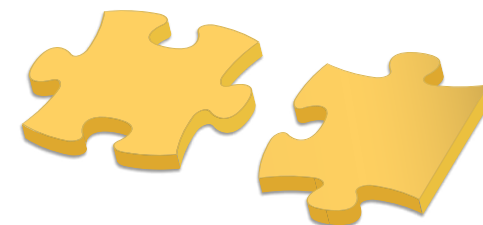
El nombre màxim de convivents, si no són parents, és de 4.

Les persones que comparteixen l'habitatge poden acordar les seves relacions personals i econòmiques durant la convivència. Així com, la contribució, igual o desigual, a les despeses comunes i de les tasques domèstiques.

Com es fa?

Davant de notari.

De forma automàtica després de 2 anys de convivència.

Acolliment de persones grans

Una persona acull i conviu amb una persona major de 65 anys a canvi de diners, o algun altre bé.

Poden viure a casa de la persona acollidora o de la persona gran.

L'habitatge ha de ser accessible i tenir tots els serveis.

La persona acollidora ha de tenir cura de la persona gran.

Ha de:

- Alimentar
- Prestar assistència
- Procurar el seu benestar general
- Atendre en situacions de malaltia

Les persones acollidores i les acollides han d'ajudar-se i compartir les despeses de la llar i el treball domèstic, segons les possibilitats de cada part.

No poden tenir parentiu entre elles, fins al segon grau (avi, àvia, nét, néta, germà, germana...)

Com es fa?

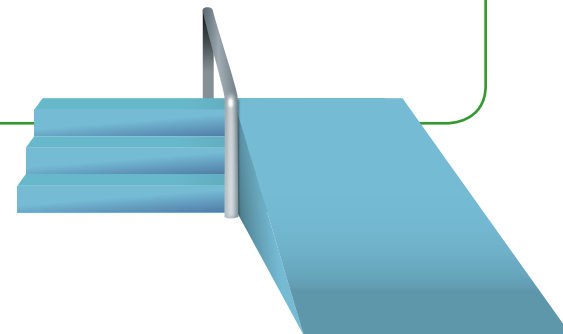
Davant de notari.

Supressió de barreres arquitectòniques a l'habitatge

Totes les persones grans majors de 70 anys o amb una minusvalidesa tenen dret a demanar la supressió de barreres arquitectòniques.

Com es fa?

En el cas de que la vivenda sigui de propietat s'ha de comunicar a la comunitat. Si la vivenda és de lloguer s'ha de comunicar al propietari.

Denúncia d'assetjament immobiliari

L'assetjament immobiliari o mobbing són totes les accions que tenen com a objectiu generar malestar i forçar a la persona perquè abandoni el seu habitatge.

Com es fa?

Es pot comunicar davant del jutge o comunicar a l'Oficina per la Igualtat i la No Discriminació (OND) i a l'Oficina Municipal d'Informació del Consumidor (OMIC).

Sol·licitud d'ordre de protecció de víctimes

En cas de patir un maltractament cal demanar una **ordre de protecció**.

Com es fa?

Aquesta petició es pot fer mitjançant els Mossos d'Esquadra, la Guàrdia Urbana, el jutjat, la fiscalia i l'Oficina d'Atenció a la Víctima.

Adreces i telèfons d'interès

Telèfon d'informació dels centres de serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona

De dilluns a divendres,
de 9.00 a 14.00 h
Dimarts i dijous,
de 16.00 a 19.00 h
Telèfon: 93 619 73 11
www.bcn.cat

Central d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB)

Carrer del Comerç, 44
08003 Barcelona
Telèfon: 900 703 030
Fax: 900 814 050
www.bcn.cat

Telèfon d'emergències 112

Es gratuït per a tots els ciutadans, des de qualsevol tipus de telèfon, fix o mòbil, durant les 24 hores del dia.
www.gencat.cat

Telèfon d'informació de la Generalitat 012

De dilluns a divendres
no festius, de 8 a 22 h
www.gencat.cat

Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) a Barcelona

Ciutat de la Justícia
Avinguda del Carrilet, 3,
edifici D, 1r
08902 L'Hospitalet de
Llobregat
Telèfon: 93 422 15 45

Col·legi d'Advocats de Barcelona

Carrer de Mallorca, 283
08037 Barcelona
Telèfon: 93 496 18 80
Fax: 93 487 28 30
icab@icab.cat
www.icab.cat

Col·legi de Notaris de Catalunya

C/ Notariat, núm. 4
08001 Barcelona
Telèfon: 933174800

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

Ciutat de la Justícia
Gran Via de les Corts
Catalanes, 111, edifici P, 5è
08075 Barcelona
Telèfon: 93 554 87 00
Fax: 93 554 90 64
victimabarcelona.dj@gencat.cat

Jutjat de Guàrdia d'Incidències

Ciutat de la Justícia
Gran Via de les Corts
Catalanes, 111
08014 Barcelona
Telèfon: 93 554 86 50
Fax: 93 554 87 81
www.bcn.cat

Registre de Voluntats Anticipades

Direcció General d'Ordenació
i Regulació Sanitàries
Travessera de les Corts,
131-159
08028 Barcelona
Telèfon: 93 227 29 73

Oficina per la Igualtat i la NO Discriminació (OND)

C/ Ferran, 32
08002 Barcelona
Telèfon: 934 132 000
Fax: 934 132 013

Oficina Municipal d'Informació al consumidor.

C/ Ronda Sant Pau, 43-45,
baixos
08015 Barcelona
Fax: 93 402 78 27
omic@bcn.cat

**bcn.cat/
gentgran**
facebook.com/Bcn.cat
twitter.com/Barcelona_cat

bon tracte
en tot moment